ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ СТРАН, СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

TPI

ОРГАН ПАРТКОМА РЕКТОРАТА КОМИТЕТА ЛКСМЭ И ПРОФКОМА ТПИ

ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК

Nr. 24 (754) Neljapäeval, 26. septembril 1974 XXVI AASTAKÄIK

30 AASTAT TALLINNA JA EESTI NSV VABASTAMISEST

Möödunud nädalavahetusel oli meie kodulinn Tallinn pidurüüs. Kogu linn tähistas Tallinna fašistidest vabastamise 30. aastapäeva. Meie instituudis toimus sel puhul miiting ja pärgade asetamine sõjas langenud üliõpilaste mälestuskivi juurde neljapäeval, 19. septembril. Järgnes kontsert aulas, kus kohtuti Eesti NSV heliloojatega — Suurest Isamaasõjast osavõtnutega. Kohal olid heliloojad Boris Kõrver ja Lembit Verlin. Raimond Valgre laule esitas Uno Loop.

Kolmapäeval, 25. septembril kell kaks algas Eesti NSV vabastamise 30. aastapäevale pühendatud teaduslik konverents. Selles osalesid instituudi õppejõud ja üliõpilased. Konverentsi programmis olid järgmised ettekanded:

- **«Sõjalis-poliitiline olukord Baltimaades vabastuslahingute alguseks.» (Erukindralmajor Karl Aru).**
- **«Partisanivõitlus ja fašismivastane liikumine Eestis.» (Ajalookandidaat Rudolf Lumi).**
- **«Leningradi rinde Tallinna operatsioon». (Erupolkovnik Ilmar Paul).**
- **«Lääne-Eesti saarte vabastamine». (Ajalookandidaat Karl Mang).**
- **«Klassivõitlus Eestis vabastuslahingute perioodil». (Ajaloodoktor Peeter Larin).**
- **«Eesti NSV rahvamajanduse taastamise algus.» (Ajalookandidaat Boris Tamm).**
- **«Mööda isade lahinguteid. (Klubi «Iskatel» esimees üliõpilane Pavel Vihharev).**

MATK

Laupäeval, 21. septembril toimus TPI rahvamatk, mis oli pühendatud Tallinna vabastamise 30. aastapäevale.

Suviselt soe ilm ja õnnestunult valitud marsruut, mille lõpupunktiks oli Pääsküla piirimail toimunud Tallinna 1941. a. kaitselahingute rajoon, meelitas matkaradadele ligi 600 TPI üliõpilast ja õppejõudu.

Nagu alati, olid ka seekord tublideks abimeesteks meie matkaklubi aktivistid eesotsas üliõpilase Tõnis Metsaga.

V. BAZANOV

komsomolikomitees

KOLMAPÄEVAL, 11. SEPTEMBRIL

- **Arutati aruande-valimisperioodi ja ÜLKNÜ liikmete arvestuse aastakontrolli läbiviimist teaduskondades.**
- **Kinnitati ELKNÜ TPI komitee tööplaan.**
- **Kinnitati ELKNÜ TPI komitee sektorite uued juhatajad. Ideoloogiasektor — Rutt Õunapuu (MM-52).**

  Õppesektor — Viljar Meister (KM-71).

  Õppe-kasvatuskomisjon — Peeter Tiks (TE-71).

  Otsustati moodustada kultuurmassilise töö sektor, mida hakkab juhatama Jüri Kurba (AA-91).

  Uus on ka sporditöö sektor — juhataja Mihkel Servinski (TI-71).

RAHVUSVAHELINE TŠIILIGA SOLIDAARSUSE NÄDAL

RAHVUSVAHELISELE ÜLIÕPILASTE LIIDULE

Juba üle aasta on maailm tunnistajaks olnud julmale arveteõiendamisele Tšiili demokraatlike jõududega. Kümned tuhanded ausad tšiillased vaevlevad koonduslaagrites. Hunta käppade vahel on Tšiili Kommunistliku Partei peasekretär Luis Corvalan ja paljud teised Rahvaühtsusbloki väljapaistvad partei- ja valitsustegelased.

La Moneda tulekahju teekides summutati demokraatia, kodanikuvabadus, inimõigused. Kuid mitte alatiseks!

11. septembril 1973. aastal oli Tšiili ajaloos must päev. Kuid tšiillastel on veel üks tähtis sündmus sellel kuul — 18. september on Tšiili sõltumatuse väljakuulutamise päev.

Meie, Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilased, nii nagu kogu maailma progressiivsed jõud, astume välja vabaduse ja demokraatia taastamise eest Tšiilis.

Tšiili rahva võitlus diktatuuri vastu on osa kõigi Ladina-Ameerika rahvaste ja kogu maailma rahvaste võitlusest oma vabaduse ja demokraatia eest, ekspluateerimise ja viletsuse vastu, rahvusvahelise imperialismi vastu.

Koos kogu maailma edumeelse üliõpilaskonnaga toetame võitlust hunta vastu, tšiili rahva vabaduse ja õnne eest!

Tallinna Polütehnilise Instituudi üliõpilased.

Tallinnas, 18. septembril 1974.

29. SEPTEMBER — MASINAEHITAJATE PÄEV

IKKA EDASI!

Iga aasta septembrikuu viimasel pühapäeval pühitseb meie maa masinaehitajate päeva. See on tähtis päev nii asjaosalistele enestele kui ka kogu rahvale, sest masinaehitus on väga vajalik kõigi tööstusharude tarvis.

Üheksanda viisaastaku ülesannete eripäraks on kõikides rahvamajandusharudes põhimõtteliselt uute materjalide, seadmete ja tehnoloogiliste protsesside loomine ja juurutamine, kusjuures nende tehnilis-majanduslikud näitajad peaksid olema paremad senistest kodu- ja välismaistest. Ilma masina- ja aparaadiehitajate loova entusiasmita ei ole nende ülesannete täitmine mõeldav, sest iga kolmas tööstustööline NSV Liidus on seotud masinaehituse ja metallitöötlemise toodanguga. Andmed NSV Liidu ja Eesti NSV rahvamajanduse arendamise riikliku plaani täitmisest käesoleva aasta esimesel poolel näitavad, et viisaastaku ülesandeid täidetakse edukalt. Meie vabariigis näiteks kasvas selle ajavahemiku jooksul masina- ja metallitööstuse toodang võrreldes 1973. aasta I poolega 9%. Tööviljakus vabariigi tööstuses suurenes 7,7%, kusjuures kogu toodangu juurdekasv saavutati ainult tööviljakuse tõstmise teel.

Tallinna vabastamine fašistidest 30 aastat tagasi oli vabastamine ka praegusele Tallinna Polütehnilisele Instituudile. Mehaanikateaduskonnale, nagu ka teistele, on need aastakümned olnud tormiline areng. Allakirjutanule tundub, et viimastel aastatel on toimunud järjekordne kvalitatiivne hüpe TPI ja masinatööstuse loomingulise koostöö tihendamisel. Mehaanikateaduskonna kateedrid ja tööstusharulaboratooriumid (pulbermetallurgia, ning turbiinidetailide tehnoloogia automaatprojekteerimise tööstusharulaboratoorium) lahendavad suure rahvamajanduslikuks tähtsusega ülesandeid. Pulbermetallurgia laboratooriumi töötajate poolt on projekteeritud koondisele «Põllumajandustehnika» Kose-Uuemõisa metallkeraamika tsehh, mis toodab põllutöömasinate varuosi meie poolt väljatöötatud tehnoloogia alusel. Koostöös «Ilmarisega» katsetatakse perspektiivseid metallkeraamilisi masuudipihusteid suure võimsusega energoblokkidele (dots. L. Valdma). Masinaehituse tehnoloogia kateeder (juhat. dots. A. Vällo) tegeleb aktiivselt arvprogrammjuhtimisega pinkide juurutamisega Tallinna Ekskavaatoritehases ja Tallinna Masinatehases. Viimases juurutatakse kateedri aktiivsel kaasabil esimesena vabariigis ka uut ühtset tootmise tehnoloogilise ettevalmistuse süsteemi. Masinaehituse tehnoloogia kateedri juures töötav turbiinidetailide tehnoloogia automaatprojekteerimise tööstusharulaboratoorium (tead. juhendaja dots. N. Štšeglov) on lepingulises vahekorras Leningradi Turbiinilabidate tehasega. Masinaelementide kateedri juhataja prof. dr. I. Kleis on tuntud abrasiiverosiooni spetsialist NSV Liidus.

Selliseid näiteid võiks jätkata — peamine on aga see, et on tekkinud uued progressiivsed suunad, kooikonnad teaduslik-tehnilise progressi ideede realiseerimiseks, õppejõudude-teadlaste sügav ja oodatud sekkumine rahvamajanduse põhiprobleemidesse.

Meie masina- ja aparaadiehitajate järjekordne traditsiooniline kokkutulek aidaku veelgi rohkem kindlustada teaduse ja tootmise ühtsust, isiklike kontaktide ja vastastikuste kogemuste vahetamise baasil luua uusi eeldusi edasiseks koostöö süvendamiseks, edasiste teede leidmiseks teaduslik-tehnilise progressi kindlustamisel.

dots. HARRI KULDMA
mehaanikateaduskonna dekaan

KÕRGE TUNNUSTUS

Üleliidulisel kõrgemate koolide konkurss-ülevaatusel autasustati Tallinna Polütehnilist Instituuti ja TPI Üliõpilaste Teaduslikku Ühingut õppe-uurimistöö hea organiseerimise eest NSV Liidu Kõrgema ja Keskeriharidus Ministeeriumi ning ÜLKNÜ Keskkomitee audiplomiga.

ARUANDED ja VALIMISED AMETIÜHINGUS

Aruandluses tuleb tõsiselt ja kriitiliselt analüüsida senitehtut, minetada kõik see, mis **on** oma aja ära elanud. Ülesandeid kavandades lähtugem homse päeva nõudmistest. Ametiühinguorganitesse ja ametiühingu rühmaorganisaatoriks tuleb valida niisugused ametiühingu liikmed, kes on suutelised mobiliseerima kogu kollektiivi eelseisvate ülesannete lahendamisel.

Teaduskondade aruandlus-valimiskonverentside toimumisajad on järgmised:

26. septembril	kell 15.00	teenistujate ja tööliste organisatsioonis
30. septembril	kell 15.00	elektro-automaatikateaduskonnas
1. oktoobril	kell 15.30	üldteoreetiliste õppeainete ja ühiskonnateaduste teaduskonnas
3. oktoobril	kell 15.30	mehaanikateaduskonnas
4. oktoobril	kell 15.30	ehitusteaduskonnas
4. oktoobril	kell 15.30	majandusteaduskonnas
9. oktoobril	kell 13.50	elektro-energeetikateaduskonnas
9. oktoobril	kell 14.00	keemiateaduskonnas

Instituudi ametiühinguorganisatsiooni XXII konverents toimub 18. oktoobril algusega kell 13.00.

Et aruandlus-valimiskoosolekud oleksid tulemusrikkad, on vaja kõigil delegaatidel teha omapoolsed ettepanekud töö täiustamiseks ja puuduste kõrvaldamiseks.

Jõudu, jaksu ja head tahet!

LAINE HANSALU
TPI ametiühingukomitee esimees

TÄHTSAL KOHAL

Kujunenud rahvusvahelises olukorras näeb meie partei oma kohust ülal hoida noukogude rahva valvsust rahuvaenlaste sepitsuste suhtes ja teeb kõik selleks, et agressorid ei saaks kunagi rünnata ootamatult ja et kättemaks tabaks neid vaaramatult.

Tsiviilkaitse kui relvastatud jõudude koostisosa omab tähtsat kohta meie maal läbiviidavate kaitseotstarbeliste ürituste süsteemis ja on ette nähtud eeskätt maa elanikkonna ja rahvamajanduse kaitsmiseks massihävitusrelvade eest.

Üliõpilased on tulevased spetsialistid, suurte ja väikeste tootmiskollektiivide ja tsiviilkaitse formeeringute juhid, kelle ettevalmistustasemest oleneb tsiviilkaitse mobiilsus. Sellepärast on tsiviilkaitse õppeaine kõrgema hariduse koostisosana kohustuslik kõigile üliõpilastele NSVL kõrgemates õppeasutustes.

TPI tsiviilkaitse kursuses on üliõpilaste ettevalmistamise põhiülesanded:

- Õpetada tulevasi tootmiskomandöre organiseerima tsiviilkaitset rahvamajandusobjektidel, rakendama praktiliselt ellu tsiviilkaitsealaseid üritusi nii rahu kui ka sõja ajal ja täitma sõjaväestamata formeeringute komandöride kohuseid.
- Õpetada tundma tsiviilkaitse insenertehniliste ürituste projekteerimise norme, mille ülesandeks on tõsta rahvamajandusobjektide töökindlust sõja ajal.
- Tutvustada üliõpilasi tööliste, teenistujate ja muu elanikkonna tsiviilkaitsealase ettevalmistamise organisatsiooni ja süsteemiga.

Tsiviilkaitse kursuse 1973/74. õ.-a. tulemused näitavad, et 92% TPI üliõpilastest sai nimetatud aines hinded «väga hea» ja «hea». Tuleb ära märkida keemia- ja elektro-automaatikaüliõpilaste III kursuste head õppeedukust (õppegrupid KO-61 keemiateaduskonnast, LR-61 ning LT-66 elektro-automaatikateaduskonnast said arvestusel keskmise hinde 4,7). Üliõpilased J. Fedjunin, E. Heine, M. Heiman, K. Peek, G. Pesk ja paljud teised on saanud tsiviilkaitses ainult väga häid hindeid.

Edusammud tsiviilkaitse kursuse töös said võimalikuks tänu õppejõudude V. Kozlovi, Z. Lurje, I. Podmogilnõi jt. poolt läbiviidud tõhusale õppe-kasvatustööle. Õppejõud töötasid tihedas sidemes sõjalise ettevalmistuse kateedri õppejõudude ja teaduskondade dekanaatidega, eriti keemia ja elektro-automaatikateaduskonnaga, kus õppeedukuse keskmiseks hindeks olid vastavalt 4,5 ja 4,4.

Möödunud õppeaastal tehti ära märkimisväärne töö tsiviilkaitsealaste küsimuste sisselülitamisel üliõpilaste diplomitöödesse ja -projektidesse.

Tuginedes möödunud õppeaasta kogemustele on vajalik arendada ja täiustada ka üliõpilaste tsiviilkaitsealase väljaõppe vorme ja meetodeid, et tsiviilkaitse propaganda oleks arusaadav ja mõjukas kõigile. Suurt abi tsiviilkaitseteadmiste propageerimisel võivad ja peavad osutama instituudi partei-, ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioon ning ALMAVÜ komitee.

Keerukad ja vastutusrikkad on tsiviilkaitse ülesanded meie maa kaitsevõime kindlustamisel. Nende täitmine tähendab anda panus tsiviilkaitse kindlustamise üldrahvalikku üritusse sotsialistliku riigi kaitsevõime tõstmiseks. See on meie parim vastus NLKP Keskkomitee pöördumisele partei ja nõukogude rahva poole.

TPI tsiviilkaitse kursuse õppejõud
F. ZAMJATIN

MEHAANIKATEADUSKONNA LÕPETANUD TULEVAD KOKKU

TERE TULEMAST!

Tere tulemast, armas vilistlane! Ootame Sind laupäeval, 28. septembril 1974. a. kell 12.00 TPI aulas Mustamäel. Kavas on:

1. **Avasõna.**
2. **Tööviljakuse probleemid masinatehases.**
Tallinna Ekskavaatoritehase direktor E. Innos
3. **Insener ja tema koht tootmises.**
Tallinna Masinatehase direktor V. Veskiväli
4. **Aparaadiehituse areng Eesti NSV-s.**
Tallinna Mõõduriistade Tehase direktor H. Oengo
5. **Mehaanikateaduskonna arenguperspektiivid.**
Mehaanikateaduskonna dekaan dots. tehnikakand. H. Kuldma
6. **Teadusliku töö suundadest mehaanikateaduskonnas.**
Masinaelementide kateedri juhataja prof. dr. I. Kleis
7. **Diskussioon.**

* * *

● MEHAANIKATEADUSKONDA JUHIB DEKANAAT ●

Dekaan — dots. tehnikakand. HARRI KULDMA.
Prodekaan — dots. tehnikakand. MIHKEL PIKNER.
Kasvatustöö prodekaan — dots. tehnikakand. ELMAR SEPP.

* * *

MEIE KATEEDRID

1. Masinaehituse tehnoloogia kateeder. Juhataja — dots. tehnikakand. Arnold Vällo.
2. Masinatööstuse automatiseerimise kateeder. Juhataja — dots., tehnikakand. Bernhard Saar.
3. Masinaelementide kateeder. Juhataja — prof. tehnikadoktor Ilmar Kleis.
4. Metallide tehnoloogia kateeder. Juhataja — dots. tehnikakand. Leo Valdma.
5. Autotranspordi kateeder. Juhataja — dots. tehnikakand. Richard Levet.

* * *

● MEIL ON VEEL: ●

Pulbermetallurgia tööstusharulaboratoorium. Teaduslik juhendaja — dots tehnikakand. Rudolf Mosberg. Juhataja — tehnikakand. Priit Kulu.
Turbiinidetailide tehnoloogia automaatprojekteerimise tööstusharulaboratoorium. Teaduslik juhendaja — dots. tehnikakand. Nikolai Štšeglov. Juhataja — ins. Viktor Stepanov.
Üliõpilaste Konstrueerimisbüroo. Juhataja — tehnikakand. Andri Teaste.

* * *

● ÕPETAME KUUT ERIALA ●

MM—0501. Masinaehituse tehnoloogia, metallilõikepingid ja -seadmed. Lõpetanu saab mehaanikainseneri kvalifikatsiooni. 1. sept. k. a. oli 411 tudengit.

MP—0531. Peenmehaanikaseadmed. Lõpetanu saab mehaanikainseneri kvalifikatsiooni. 1. sept. oli 103 tudengit.

MA—0636. Masinatööstuse automatiseerimine ja kompleksne mehhaniseerimine. Lõpetanu saab elektromehaanikainseneri kvalifikatsiooni. 1. sept. oli 42 tudengit.

MT—1609. Autod ja automajandus. Lõpetanu saab mehaanikainseneri kvalifikatsiooni. 1. sept. oli 192 tudengit.

MN—1108. Nahktoodete tehnoloogia. Lõpetanu saab tehnoloogiainseneri kvalifikatsiooni. 1. sept. oli 21 tudengit.

MÕ—1105. Õmblustoodete tehnoloogia. Lõpetanu saab tehnoloogiainseneri kvalifikatsiooni. 1. sept. oli 26 tudengit.

* * *

N B!

Armas vilistlane! Loodame, et Sa ei tulnud täna meie majja viimast korda. Et meid edaspidigi hõlpsasti leida, selleks väike teatmik.

Meie aadress: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, viies korpus.

Telefonid:

Dekanaat, tuba 201 ja 202, 532-355.
H. Kuldma 532-288.
Masinaehituse tehnoloogia kateeder, tuba 226, 532-150.
A. Vällo 532-639.
Masinatööstuse automatiseerimise kateeder, tuba 416, 532-461.
B. Saar 532-723.
Masinaelementide kateeder, tuba 309, 532-152.
I. Kleis 537-264.
Metallide tehnoloogia kateeder, tuba 223, 532-153.
L. Valdma 532-662.
Autotranspordi kateeder, Kalinini 116, 748-68. R. Levet.
Pulbermetallurgia tööstusharulaboratoorium, Akadeemia tee 11, 538-057. P. Kulu.
Turbiinidetailide tehnoloogia automaatprojekteerimise tööstusharulaboratoorium, tuba 217, 532-150. V. Stepanov.
Üliõpilaste Konstrueerimisbüroo, tuba 307, 531-068. A. Teaste.
«Tallinna Polütehniku» toimetus, tuba 410, 532-723.

PULBERMETALLURGIALT

Pulbermetallurgia osatähtsus kasvab aastast aastasse ka meie vabariigi masinaehituses. Kui möödunud aastal piirdus pulbermetallurgilisel teel valmistatud detailide toodang ja kasutamine 20—25 tonniga, siis tänavu on oodata kasvu kuni 100 tonnini, eelkõige tehase «Pioneer» pulbermetallurgia jaoskonnast ja ENSV MN Koondise «Eesti Põllumajandustehnika» pulbermetallurgia tsehhist. Vabariigis on välja kujunemas vajaliku tasemega pulbermetallurgia tootmisbaas.

Meie laboratooriumi tegevus ei toimu ainult vabariigi piires. Meie töö tulemused on leidnud rakendamist kogu Nõukogude Liidu ulatuses. Meie poolt väljatöötatud vedelkütusepihustid töötavad edukalt võimsates soojuselektrijaamades (Leedu, Konakovo, Lukoml. Starobeževsk, Uglegorsk jt.). Pihustite eksponaadid on esitatud ka Üleliidulisele Rahvamajanduse Saavutuste Näitusele.

PRIIT KULU
pulbermetallurgia tööstusharulaboratooriumi juhataja

MASINAEHITUSE TEHNOLOOGIA KATEEDRI JUHAT. DOTS. ARNOLD VÄLLO:

Esimesed masinaehitajad — neid oli ainult kolm — Johannes Roes, Ilmar Õpik ja Eugen Soonvald — said TPI inseneridiplomi 1940. a. Esimest kaheksakümmet masinaehitajat profileeris metallide tehnoloogia kateeder. Masinaehituse tehnoloogia kateeder sündis 1952. a. Kateedris oli siis 5 õppejõudu, neist üks teaduste kandidaat. Praegu 15 õppejõudu, neist 11 tehnikakandidaati. Kateeder on profileerinud 1530 masinaehituse tehnoloogia eriala inseneri.

On arenenud ka kateedri teaduslike tööde suund. Õppejõud on tegelnud lõikeprotsessi uurimisega, optimaalsete lõikerežiimide määramisega, plastilise deformatsiooniga väsimusprotsessis, metallilõikepinkide hüdrosüsteemide dünaamikaga jne. Viimase kümne aasta jooksul on välja kujunenud ühtne teaduslik suund — tootmise tehnoloogilise ettevalmistuse mehhaniseerimine ja automatiseerimine, millega tegeleb enamus kateedri õppejõududest.

Kateedri juurde on sündimas vabariigi arvprogrammjuhtimisega pinkide juurutamise keskus. Tihedad on sidemed paljude teiste liiduvabariikide juhtivate kõrgemate õppeasutustega. Õppejõud on olnud stažeerimas Tšehhoslovakkias, Ungaris ja Rootsis. Praegu viibib 10-kuulisel stažeerimisel Inglismaal dots. kt. Vello Reedik.

Teeme lepingulisi töid NSVL Energeetika ja Raskemasinaehituse Ministeeriumile, Vilniuse Lihvpinkide Tehasele, Tallinna Ekskavaatoritehasele ja Tallinna Masinatehasele. Tihenevad sidemed ka vabariigi teiste masinaehitusettevõtetega.

MASINATÖÖSTUSE AUTOMATISEERIMISE KATEEDRI JUHATAJA DOTS. BERNHARD SAAR:

Kateeder on teaduskonnas noorim — asutati 1967. aasta sügisel masinaehituse tehnoloogia ja masinaelementide kateedri baasil. Meil töötab praegu 9 õppejõudu, kes kõik on ka kateedri asutajaliikmed. Kuuel neist on tehnikakandidaadi kraad. Doktoritöid valmimisjärgus ei ole. Meeste kanda on 17 õppeaine koorem, mida kateeder loeb viie teaduskonna üliõpilastele.

Kateedri profileerida on peenmehaanikaseadmete ja masinatööstuse automatiseerimise erialad. Peenmehaanikaseadmete eriala insenere on kateedri olemasolu vältel lõpetanud 175, neist 45 õhtuses osakonnas.

Meil on 5 laboratooriumi — mõõtelaboratoorium, peenmehhanismide, automaatika aluste, metallilõikepinkide elektriseadmete ja mehaaniliste suuruste elektrilise mõõtmise laboratoorium.

Teadusliku töö põhisuundadeks on miniatuurliugelaagrite uurimine ja agregateerimine ning unifitseerimine aparaadiehituses. Liugelaagritealaseid uurimistöid on tehtud vanemõpetaja M. Ajaotsa juhtimisel. On uuritud nii mittemetalseid kui ka poorseid metalseid laagrimaterjale, hõõrdumise režiime ja määrimismehhanisme.

Koostöös Kellatööstuse Teadusliku Uurimise Instituudiga uurime ajamõõtevahendite agregaatkompleksi loomisega seotud küsimusi. Nende tööde eesotsas seisab dotsent I. Märtson.

MASINAELEMENTIDE KATEEDRI JUHATAJA PROF. DR. ILMAR KLEIS:

Kateeder on üldtehnilise profiiliga, kus õpetatakse masinate konstrureeimist käsitlevaid distsipliine (MMT, ME, TTM). Mõnede teaduskondade (majandus-, elektroenergeetika jt.) üliõpilastele loetakse ka kompleksaineid, mis lisaks eelnimetatutele haaravad ka tugevusõpetust. Sel puhul kannab distsipliin enamikel juhtudel nimetust tehniline mehaanika.

Kateedris töötab 11 õppejõudu, neist kaheksal on teaduslik kraad. Uurimistöö kulgeb kahes põhisuunas: metallide abrasiivkulumine (suunajuhendaja prof. I. Kleis) ja masinaelementide tugevus (suunajuhendaja dots. V. Meng). Samuti on kateedri juures aspirantuur erialadel hõõrdumine ja kulumine masinais (juhend. I. Kleis) ning masinaelemendid (juhendajad prof. H. Lepikson ja dots. V. Meng). Praegu on kateedril 6 aspiranti.

Rahvamajanduse abistamiseks täidab kateeder teadusliku uurimise sektori kaudu mitmesuguseid tellimusi ja lepingulisi uurimistöid, peamiselt abrasiivkulumise alalt. Nende tööde maht on käesoleval aastal umbes 25 000 rubla.

METALLIDE TEHNOLOOGIA KATEEDRI JUHATAJA DOTS. LEO VALDMA:

Kateeder tegeleb põhiliselt kahe õppeainega: konstruktsioonimaterjalide tehnoloogia ja materjaliõpetus. Kateeder õpetab ka veel ehitus-, keemia-, majandus- ja elektro-energeetikateaduskonna üliõpilasi. On olemas metallograafia-, keevitus-, valu- ja mehaanilise töötlemise laboratooriumid. Suurt rõhku pannakse õppemetoodilisele tööle. Valmimas on dots. Mosbergi materjaliõpetuse õpik ja rida laboratoorsete tööde abimaterjale. Kateeder juhendab ka uurimusliku sisuga diplomitöid pulbermetallurgia laboratooriumi baasil. Seni oleme sel alal profileerinud 30 lõpetajat, kes on pioneerideks pulbermetallurgia juurutamisel meie vabariigi tööstuses.

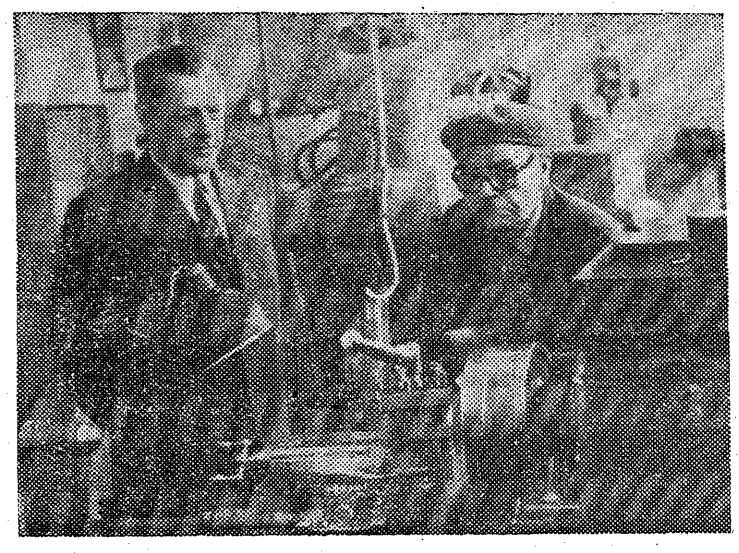

◆ **Dekaan dots. Harri Kuldma vestleb metallide tehnoloogia kateedri õppemeistri Robert Tiirikuga.**
U. Oksbuschi foto.

Teaduslik uurimistöö sai hoo sisse pärast pulbermetallurgia uurimislaboratooriumi rajamist kateedri juurde. Seal tegutseb praegu 2 teaduste kandidaati, rida noori insenere ning 5 aspiranti. Tegeldakse peamiselt probleemidega, mis on seotud volframita kõvasulamite saamisega. Tööd on saanud üleliidulise tunnustuse ja on tutvustatud ka rahvusvahelistel konverentsidel. 1. oktoobril algab TŠSV-s järjekordne rahvusvaheline konverents, kus esinevad ettekannetega L. Valdma ja P. Kulu.

AUTOTRANSPORDI KATEEDRI JUHATAJA DOTS. RICHARD LEVET:

Tänavuse õppeaasta algusest kuulub meie kateeder mehaanikateaduskonda. Eriala 1609 — autod ja automajandus — lõpetajad saavad mehaanikainseneri diplomi autotranspordi erialal, mille lõpetanud spetsialist peab olema hästi kursis nii autode tootmise kui ka hooldamise ja remondiga.

Autopargi kasv ning uute automudelite tootmine suurendab pidevalt nõudmist kvalifitseeritud spetsialistide järele. TPI on andnud vabariigi autotranspordile 1958. a. kuni käesoleva ajani üle 300 autotranspordi eriala inseneri.

Teoreetiliselt valmistavad üliõpilasi ette profileerivais õppeaineis autotranspordi kateedri õppejõud. Praktilisi kogemusi autode tootmises saadakse Moskvas Lihhatšovi-nimelises autotehases (ZIL), autode tehnilises hoolduses ja remondis aga meie vabariigi autotranspordiettevõtetes ja autoremonditehastes.

Tehnoloogiks arvuti

Sõjajärgsel ajal on vabariigi masinaehituse toodang kasvanud mitukümmend korda, kuid tootmise tehnoloogiline ettevalmistamine on tänaseni jäänud üldiselt sõjaeelsele tasemele. Selle tagajärjel on tootmise tehnilise ettevalmistamise osatähtsus toodangu omahinnas seeriatootmises kuni 20% toodete omahinnast.

Väga häid võimalusi probleemi lahendamiseks pakub elektronarvutite kasutamine tehnoloogiliste protsesside projekteerimisel.

TPI masinaehituse tehnoloogia kateeder tegeleb sellega alates 1963. aastast. Esimesed süsteemid töötati välja Tallinna tehastele («Dvigatel», Tallinna Ekskavaatoritehas). Need tööd pakkusid huvi Leningradis ehitatavale ainulaadsele, Euroopa suurimale turbiinilabidate tehasele, kelle taotlusel kateedri juures organiseeriti turbiinidetailide tehnoloogia automaatprojekteerimise tööstusharulaboratoorium. Laboratooriumis on väljatöötamisel turbiinilabidate mehaanilise töötlemise tehnoloogia automaatprojekteerimise süsteem elektronarvutile «Minsk-32».

Selle süsteemi loomisel tuleb teha suur eeltöö, mis seisneb alginformatsiooni ettevalmistamises ja vastavate programmide koostamises arvutile.

Süsteemi täielik juurutamine tehases vabastab 50 tehnoloogi ja annab majanduslikku efekti ligi 600 tuhat rubla.

VIKTOR STEPANOV
turbiinidetailide tehnoloogia laboratooriumi juhataja

ÜKB

ÜKB saab sel sügisel viie aastaseks. ÜKB töö — konstrueerimine, projekteerimine, uurimine — seob omavahel üliõpilasi, õppejõude-juhendajaid ja töö tellijat. Kui see liit on sõbralik ja üksmeelne, siis maitseb ka töö vili igaühele hästi.

Mida kolmikliidust osavõtjad omalt poolt annavad, mida vastu saavad? Alustame töö tegemise järjekorras:

Tellija (asutus), kes riskib sõlmida ÜKB kaudu lepingut, kohustub õiglaselt tasuma tehtud töö (-produkti) eest. Kuna siiani on instituudi lepingulistele töödele kulutatud iga rubla pärast tööde juurutamist sisse toonud keskmiselt 2,9 rubla, siis võib ka «riski» suuruse üle otsustada.

Õppejõud-juhendaja saab aktuaalse ja huvitava probleemiga rikastada akadeemilist õppetööd. Tasu lisatöö eest võib ulatuda kuni poole kuupalgani.

Üliõpilaste mõnevõrra suurenenud koormust kompenseerib ÜKB projektide arvestamine õppetööna, praktiline ja huvitav tutvus «päris» inseneritööga ning stipendiumilisa (umbes 35 rubla kuus) tehtud töö eest.

Kinnitagu eelnevat järgmised arvud:

1973. a. võttis ÜKB tööst osa 231 üliõpilast ja lepingulisi töid tehti ligi 90 tuhande rubla ulatuses. Õppetööna arvestati 9 diplomiprojekti, 99 kursusetööd, 57 laboratoorset tööd ja 57 tootmispraktika arvestust.

ÜKB tegevusest võtavad osa kõik teaduskonnad, teistest edukamalt ehitus- ja majandusteaduskond. Meeldivaks koostöönäiteks oli hiljuti lõppenud keemia- ja mehaanikateaduskonna ühisleping, mille tulemusena töötati välja terase peitsimislahuse taastamistehnoloogia ja -seadmestik tootmiskoondisele «Vasar».

ÜKB tööde tellijate hulgas on heas kirjas ka vabariigi masinaehitusettevõtted.

ÜKB vaneminsener
REIN MÄGI

«Kuljus» Ungaris

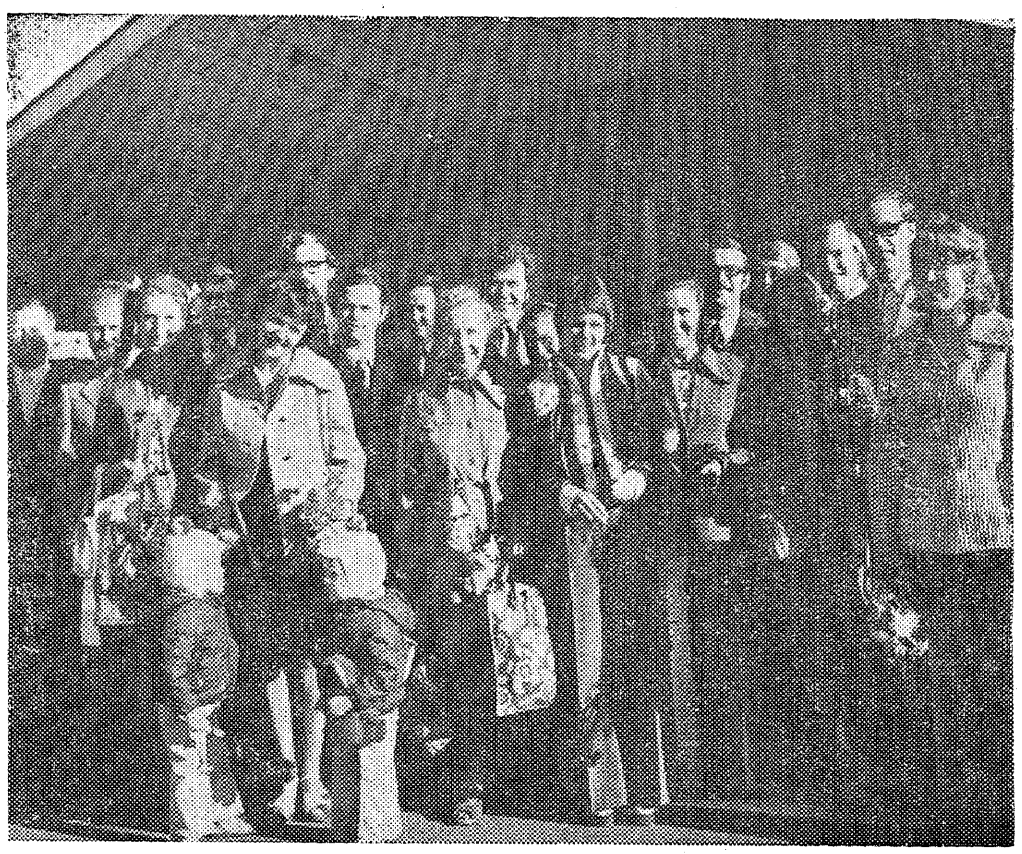

Meie tantsuansambel «Kuljus» viibis koos oma juhi Salme Valgemäega kaks nädalat Ungaris. Välja sõideti Tallinnast 29. augustil, tagasi tuldi 16. septembril. Kaks reisinädalat mahutasid 3 kontserti Ungari pinnal — 2 Budapestis ja 1 Veszprémi lähedal. Esineti Nõukogude kultuuripäevade raames, mis on pühendatud Ungari fašistidest vabastamise 30. aastapäevale.

Kuljuslaste muljed tagantjärele on head. Kontserdipublik oli meeldiv, tagasi plaksutati kõige rohkem moldaavia tantsu «Žok» (on see ju üks «Kuljuse» raudvaratantsudest). Kontsertide kõrvalt jäi küllalt aega Balatoni ja päikese jaoks (seal ikkagi 28 soojakraadi je peaaegu suvi!). Kuljuslastega oli kaasas ka TPI meeskoori kvartett ja oma saateansambel.

Ükski aasta pole «Kuljusel» ilma reisideta läinud. Uusi plaane hakatakse nüüdki kohe tegema. Väljas on kuulutused uute liikmete kaasakutsumiseks.

«Kuljuse» Ungari-muljeid aga on lähemalt ja pikemalt oodata eeloleva poolaasta «TP» numbrites, siis juba asjaosaliste silma ja sule läbi.

ANTS TAHK

P. Raukase pildil on Ungarist naasnud kuljuslased Balti jaamas.

ÜHELT kokkutulekult

Kokku on elektrimasinate ja -aparaatide erialal TPI diplomi saanud 148 lõpetajat. Nendest enam kui pooled kohtusid suvel taas instituudikaaslaste ja õppejõududega TPI-s.

Kokkutuleku avas elektrotehnika aluste kateedri juhataja dots. G. Samolevski. Kateeder tegeleb elektrimasinate ja -aparaatide eriala inseneride ettevalmistamisega ning lisaks sellele viib läbi õppetööd elektrotehnika teoreetiliste aluste ja üldelektrotehnika õppeainetes. Dots. G. Samolevski tutvustas kateedri tegevust õppe- ja teaduslikus töös, meenutas sündmusi, mis vahepeal kateedri elus aset leidnud või mis lähemas tulevikus ees seisavad. Ühtlasi käsitles ta lühidalt ka probleeme ja saavutusi kateedri ühe teadusliku uurimistöö suuna — automaatikasüsteemide elektrimasinad — valdkonnas.

Dots. H. Jänes rääkis põhjalikult kateedri teaduslikust tegevusest, milles osalevad kateedri kõik liikmed. Dots. H. Jänes kui kateedri teise teadusliku uurimistöö suuna — juhtivatele kehadele toimivate elektromagnetiliste vahendite väljatöötamine ja uurimine — teaduslik juhendaja tutvustas kokkutulnutele selles valdkonnas tehtavat tööd. Magnethüdrodünaamiliste (MHD) seadmete alal on kaitstud mitmeid kandidaadiväitekirju, sellealaste teoreetiliste probleemide pikaajalise uurimise tulemusena on dots. H. Jänesel valmimas doktoridissertatsioon. Praegu tegeleb MHD-seadmete uurimisega suurem osa elektrotehnika aluste kateedri kollektiivist. ÜTÜ liinis oli eelmisel aastal sellesse tegevusse kaasa haaratud enam kui 20 üliõpilast.

Eriala lõpetanu, tehnikakandidaat P. Tamkivi, ENSV TA Elektro- ja Termofüüsika Instituudi direktori asetäitja teaduslikul alal, tutvustas teadusliku töö suundi nimetatud instituudis. Endiselt uuritakse sagedusmuundurite ja suure võimsusega filtrite kasutamise võimalusi, kuid praegused põnevad probleemid on seotud iilijuhtivuse nähtuse ja plasma kasutamisega rahvamajanduses.

Sõna võtsid veel mitmete lendude esindajad, kes rääkisid oma tööst, muredest, mis praktilises tegevuses üles kerkivad, palga- ja elamistingimustest erinevates töökohtades. Osutati vajakajäämistele meie eriala inseneride ettevalmistamises, seda eriti praktilise töö oskustes. Ent kõigi ettekannete ja sõnavõttude põhjal on selge, et vajadus elektrimasinate eriala inseneride järele aina kasvab.

Elektrimasinate ja -aparaatide eriala lõpetanute poolt täidetud ankeedid näitavad keskmise lõpetanu puhul selget edasiminekut kaalus (iive keskmiselt + 4 kg, maksimaalselt + 27 kg), ametikohas, järelikult ka palgas (keskmine aastasissetulek 2300 rbl.), aga samuti «läbielatud» ametikohtade arvus (keskmiselt 2,1). Transpordivahenditega varustatuse osas ilmneb, et meie eriala lõpetanutest on autoomanikke 15%, mootoratta- ja mopeediomanikke 12%; samal ajal on jalgrattaomanikke 40% ja suusapaariomanikke tervelt 86%. Küllap tänu sellele keskmine kaaluiive nii väike ongi!

ALEKSANDER KILK
elektrotehnika aluste kateedri assistent

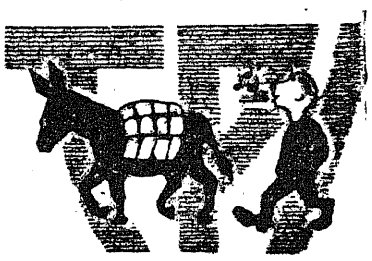

JÄRVEDE KESKEL

Rännukihk, päike ja vesi on need, mis ei lase tipikal suvisel ajal nelja seina vahel istuda. Kuhu minna? Kas plaažile, mille kohal tänavuaastases taevas paistsid põhiliselt pilved? Või väsitada end kuskil suurlinnakäras?

Hoopiski mitte. Matkaja veedab puhkuse mägedes või lauskmaal, tundras või taigas — üldse igal pool vee ja maa peal (mõnikord ka maa all), kus ollakse lähemal loodusele.

* * *

Meie reis algab Balti jaamast. Rongi väljumiseni on 5 minutit, 4..., 3..., 2... Lõpuks ometi ilmub perrooniotsa jooksutaktis hüplev seljakott ja selle koorma all ka Lea ise. Kui end istmele poetame, oleme kiirustamise üle pahasedki — rong viivitas üle minuti. Tallinnaga jätame hüvasti meie seltskonna pesamuna Tiiu sünnipäeval juuli lõpus.

* * *

Põhjamaa võtab meid vastu harjumatult valge öö vaikuses. Järve kaldal ei teagi korraga, keda või mida usaldada: päikesetõusu, teist öötundi näitavat käekella või kallalekippuvat und. Viimane murrab rongisõidust väsinud rahva siiski maha...

Laine tõstab süsta ja laseb sel siis jälle vajuda. Vastutuul veeretab järvel valgeid laineharju. Sõidame saarekeste varju hoidudes. Aga kui lõpuks tõstame purjed, liigub laevastik iilidega võidu.

* * *

Kõrgelt mäetipult avaneb vaade Karjalale — järvede maale. On järvi ja saarekesi, soid ja kaljusid ja jälle järvi. Kuhu pilk ka ei küüniks — ikka järved.

* * *

Kõigil jõgedel on siinkandis üks, vahel mitu Krivoi-nimelist kärestikku. Vanade parvepalkide kuhjatis keset jõge, astangud, rahnumürakad vees ja kaldal ning kohinasse mattuvad seisulained. Keedame lõunat ja praeme end päikeses.

Kuivava kurguga istume sõidukisse. On tegemist laevukese valitsemisega. Nägu pesev laine viib ära viimasegi närveldusse. Järele jääb sportlik rõõm ja vaimustus vahuse jõe jõust.

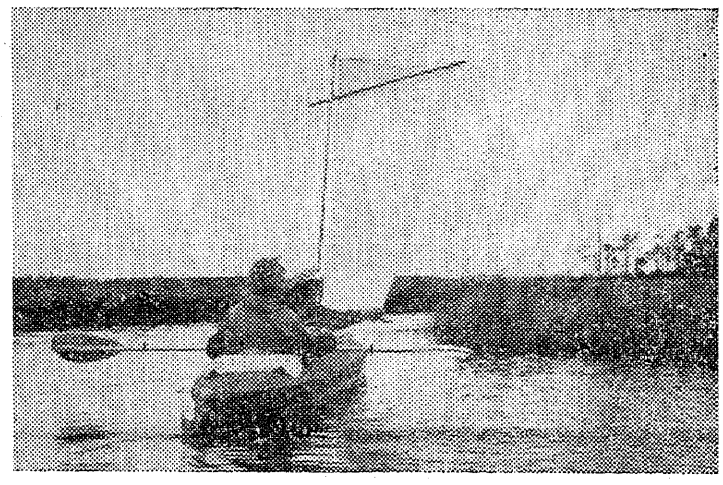

* * *

Muraž — vihane lõik kaljude vahel — paistab hämaruses veelgi süngem. Matkaja vajab õnne ja eelkõige oskusi ja kainet mõistust, siis saab ta ka osakese põhjamaa poeesiast. Viimast suurendavad hiljem geoloogide kingitud kuukivid, mille helk meenutab kustuva jaaniussi tulukest...

* * *

Päevad on vaheldusrikkad. ● Hommikueineks sööme värsket ahvenat. Ta, meeletu, ei pelga siin tühja õngegi.

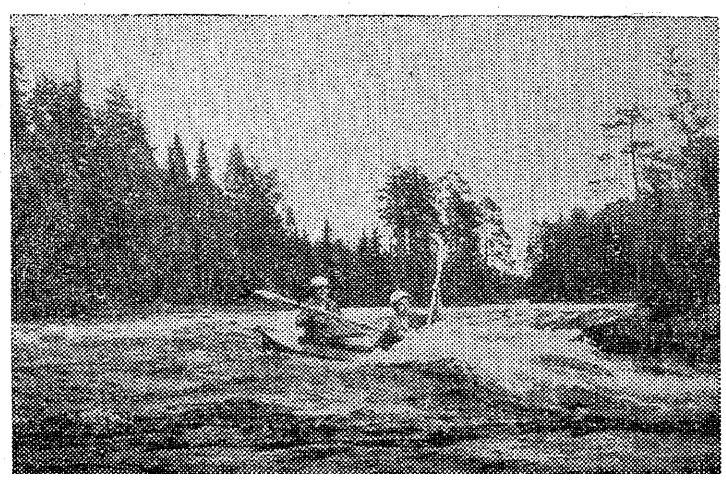

● Grupijuht saab süstasabasse korraliku augu süütuvõitu astangu all.

● Aare annab ära kaptenieksami kärestikust läbi sõites. süstasaba ees.

● Kereti ääres on mustikad suuremad kui karusmarjad koduaias.

Saabub ka esimene tõeliselt hall ja sombune päev. Oleme telgis, vesised tuulehood üle katuse pühkimas. Igavus peletab märja kätte tagasi. Väljas pole ka pealpool veepiiri kuivaga kiidelda. Pealelõunase teekonna lõpetame vana kaevanduse juures. Onnis tunneme rõõmu mugavustest, mida pakub kuiv peavari. Lõpetuseks sööme ära lõputordi.

* * *

Suviseid matkaradu meenutavad veel fotod, diapositiivid ja Guido vändatud film. On mälestusi, mida jagada, ja kaks kuukivi, mis seitsmele reisisellile kuidagi jaguda ei taha.

Kui Sina, tipikas, kes Sa veel ei matka, tunned huvi looduse ning toreda matkaseltskonna vastu, siis tule meie klubi koosolekule. Seal kuuled matkajate talvistest ja ka järgmise suve plaanidest. Vahest saad kampa tulla. Kuhu ja millal täpselt tulla, sellest loe «TP»-st.

TÕNIS METS

KROONIKA

Teadusliku kommunismi aluste kateedri uus juhataja on KLARA Semjoni t. HALLIK. Sündinud 24. aprillil 1933 Uruda asunduses Volosovi rajoonis. Lõpetanud Ed. Vilde nim. Pedagoogilise Instituudi. Ajalookandidaat. Dotsent. NLKP liige 1954. aastast. Seni TPI teadusliku kommunismi aluste kateedri dotsent.

Füüsika kateedri uus juhataja on TAISSIA Ivani t. TROFIMOVA. Sündinud 13. mail 1938 Eesti NSV-s Alatskivi külanõukogus Nina külas. Lõpetanud Tartu Riikliku Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonna. Dotsent. Tehnikakandidaat. NLKP liige 1960. aastast. Seni füüsika kateedri dotsent.

Elektro-energeetikateaduskonna uus dekaan on OLEV Otto p. TAPUPERE. Sündinud 22. aprillil 1930. Tallinnas. Lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi mehaanikateaduskonna 1953. aastal. Tehnikakandidaat. Dotsent. NLKP liige 1966. aastast. Seni elektrisüsteemide kateedri juhataja.

TÄHELEPANU!

Tallinna Reisi-Ekskursiooni-büroo pakub eelisjärjekorras meie õppeasutuse töötajaile tuusikuid turismirongile Taga-Karpaatiasse õppevaheajal s. o. 22. jaanuarist — 4. veebruarini 1975. a. marsruudil: Tallinn--Riia-Kiiev-Lvov-Užgorod-Mukatševo-Rahhov-Jaremtša-Tšernovtsõ-Kišinjov-Odessa-Tallinn. Ühe tuusiku hind 126 rubla.

Soovijail palume esitada avaldus instituudi a/ü.-komiteesse 30. septembriks.

TPI a ü.-komitee
AIV — 105

UUS KORD

Tänavu sügisest alates kehtib meie sööklas uus süsteem — süüa saab talongide eest, talongid tuleb osta eelmüügist ja on võimalik valida kahe lõunakomplekti vahel, mis mõlemad maksavad 50 kopikat. On selge, et iga uus asi on harjumatu. Mustamäel, möödunud aastast meeles, alati järjekorras seisjaid täis sööklas, on nüüd hea lahe — ei järjekorda, ei trügimist. Kuhu inimesed siis kadusid? Tuleb välja, et lihtsalt ei käidagi enam söömas, sest uus süsteem on väga paljudele vastuvõtmatu. Söökla kaebuste raamat on muutunud väga nõutavaks. Ajavahemikust 16.—18. septembrini, s. o. kolme päeva jooksul, on sellesse kirjutatud kolmteist meelepahaavaldust.

Rahul ei olda põhiliselt sellega, et talonge saab osta ainult eelmüügist ja et talongide süsteem üldse välistab vaba valiku võimaluse, mida nõuab erinevate inimeste erinev psühholoogia, maitse ja ka tervislik seisund.

Milles on asi? Millega on siis põhjendatud uus söömise kord TPI sööklas? Olid selleks tõesti möödapääsmatud vajadused? Probleem on olemas, peaaegu kogu maja rahval keelel ja meeles. Palusime kommentaari toiduainete tehnoloogia kateedri dotsendilt ANTS VIRKUSELT.

Käesoleval ajal võib kõik olemasolevad toitlustusettevõtted jagada tinglikult kahte suurde gruppi.

Esimesse gruppi kuuluksid mitmesugused restoranid ja kohvikud, kus külastajaid teenindavad ettekandjad ning kus on saadaval suur valik mitmesuguseid toite.

Teise grupi moodustavad eelkõige tööstusettevõtete ja õppeasutuste kinnised sööklad, kus kõige olulisem on see, et inimesed saaksid võimalikult kiiresti süüa ja et ka toitude kvaliteet oleks hea. See probleem on just viimasel ajal väga teravalt päevakorda kerkinud, sest väga raske on korraldada toitlustamist selliselt, et suhteliselt lühikese ajavahemiku (2—3 tunni) jooksul oleks võimalik anda sooja toitu suurele hulgale inimestele. Üks moodus oleks järsult suurendada teenindavat personali, mis aga, lähtudes praegusest pingelisest tööjõubilansist, oleks rahvamajanduse seisukohalt äärmiselt ebaratsionaalne. Teine võimalus on rakendada ka nn. masstoitlustamise industriaalseid meetodeid. Olgu märgitud, et viimast võimalust kasutatakse praegu peaaegu kõigis arenenud maade kinnistes toitlustusettevõtetes, kus valikuvõimalus on viidud miinimumini või puudub hoopis. Pearõhk on **pandud kiirusele** ja sellele, et **väljastatav lõuna oleks kooskõlas ratsionaalse toitumise põhinõuetega.**

Selline moodus tuli nüüd rakendamisele ka TPI peahoone sööklas, kuna söökla suutis vana süsteemiga toitlustada vaevalt 1/3 peahoone teenistujatest, õppejõududest ja üliõpilastest. Sellest tingituna monteeriti suvevaheajal sööklasse uus toitude väljastamise liin «Efekt», millega peaks olema võimalik toitlustada vähemalt 50—60% peahoones olevatest inimestest. Uue liini kasutuselevõtmine tingib aga kogu söökla töö põhjaliku ümberkorraldamise. Liinilt «Efekt» on võimalik väljastada komplektlõunaid, mis koosnevad kas supist, praest ja magustoidust või ainult supist ja praest või ka praest ja magustoidust. Menüüd koostatakse 10 päeva kohta ning nõudeks on, et selle aja jooksul ei esineks üht toitu mitu korda. Võib arvata, et paljudele söökla külastajatele jääb esialgu arusaamatuks,

MIKS ON vaja osta **ABONEMENTTALONGE VÄHEMALT ÜKS PÄEV ETTE?**

Asi on selles, et söökla peab täpselt teadma, kui palju on vaja järgmiseks päevaks komplekte valmistada. Vana süsteemi puhul valmistati teatud kogus toitu, arvestades keskmist külastajate arvu. Samuti võis igaüks, kes möödunud aastal käis söömas peale kella 15.00, näha, et sellest menüüst, mis oli päeva alguses, oli järele jäänud üks supp (sageli isegi konservsupp) ja üks praad — tavaliselt hakklihakaste. Need toidud kujutasid endast tegelikult nn. valveroogi, mida tehti väikeste portsjonite kaupa vastavalt vajadusele. Selletõttu ei ületanud realiseerimata jäänud toidu hulk, mis kuulus mahakandmisele, rahalises väärtuses 2—3 rubla. Komplekttoitlustamisel on aga selliste valvetoitude olemasolu mõeldamatu. **Komplekt peab olemas olema söökla avamise momendist terve päeva jooksul.** On samuti selge, et komplekti koostisse kuuluvaid toite ei ole võimalik valmistada 10—15 minuti jooksul. Siit tulenebki nõue, et söökla saab töötada ainult kindla tootmisprogrammi järgi. Mingil juhul pole lubatud näiteks selline võimalus, et 100 komplekti jääb realiseerimata ja tuleb kanda kahjumisse.

KUIDAS SÜÜA?

Lõpuks mõningad näpunäited, kuidas siis peaks söömine praktiliselt toimuma. Kõigepealt teete endale selgeks, millistel nädalapäevadel te olete peahoones või soovite seal lõunatada. Seejärel valite menüüst endale sobiva komplektlõuna variandi (kaks võimalust) ja ostate vastavad talongid, mida saab osta kuni üheks nädalaks, kuid vähemalt üheks päevaks ette. Reedel näiteks võite osta toidutalongid alates esmaspäevast ükskõik mitmeks ja milliseks nädalapäevaks. Kui teil nüüd on talong olemas, sisenete sööklasse, annate talongi kontrolörile ning lähete ja tõstate teie poolt valitud komplekti oma kandikule. Lõuna sööte, ilma et toidunõusid kandikult ära tõstate. Lõuna söödud, viite tarvitatud toidunõud koos kandikuga söökla nõudepesuruumi juures olevatele laudadele ja lahkute. **Lahkudes ärge unustage osta talongi järgmisteks päevadeks.**

PROBLEEMID

Mõningad probleemid võivad üles kerkida sellistel juhtudel, kui teil olid talongid ostetud ja jäite äkki haigeks — te ei saa minna sööma ja kannate seega materiaalset kahju. Arvan aga, et me elame väga tihedalt asustatud ühiskonnas ning enamikel juhtudel on võimalik anda talong sõbrale või tuttavale (eriti kui elate ühiselamus). Teiselt poolt, kui tulete komandeeringult või haiguspuhkuselt, siis ei saa te samuti peahoone sööklas süüa (kui sõber teile talongi pole muretsenud). Siin jääb üle lohutada teid mõttega, et meil on olemas veel puhvetid ja söökla II ühiselamus, kus mingeid talonge vaja ei ole.

Loodan, et peagi veendute uue süsteemi eelistes, sest see võimaldab tunduvalt aega kokku hoida ja eelduste kohaselt peaks ka toitude kvaliteet oluliselt paranema.

Elektro-automaatikateaduskonna uus dekaan on JAAN Martini p. VÕRK. Sündinud 27. aprillil 1939 Tartus. Lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi energeetikateaduskonna. Dotsent. Tehnikakandidaat. NLKP liige 1974. aastast. Seni automaatika kateedri dotsendi kt., endise elektrotehnikateaduskonna prodekaan.

Elektrisüsteemide kateedri uus juhataja on EELI Aleksandri p. TIIGIMÄGI. Sündinud 25. juulil 1930 Rakvere rajoonis Kaasma külas. Lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi mehaanikateaduskonna 1954. aastal. Tehnikakandidaat. Dotsent. NLKP liige 1965. aastast.

TUJURIKKUJAD

Laupäeval, 21. septembril toimus ülelinnaline Tallinna vabastamise 30-ndale aastapäevale pühendatud rahvamatk. TPI rahvas võttis sellest samuti osa. Matkaklubi valmistas ette raja. Vaatamata hommikusele vihmahoole oli ilm päeval päikesepaisteline. Tuju rikkus aga ära see, et rajatähiseid pidi liikudes eksiti ära.

Kontrollpost märkas vene õpperühma MM-38 noormehe taskust väljaripnevat paberist rajamärki. Võib arvata, et süüdlasteks osutuvad ka noored ehitajad, kes tahtsid marsruuti läbida autoga ja vahel pealesunnitud jalutuskäigu ette võtsid.

Kas oli vaja tõesti viidad ümber tõsta ja tähiseid maha kiskuda, kui te ise seda matkaüritust tõsiselt ei võtnud? Milleks üldse tulite kaastudengite tuju rikkuma? Ka ei oska te võõrast tööst lugu pidada.

Kas süüdistatavatel on öelda midagi eneseõigustuseks?

M. T.

13 JA REEDE

Selle kuu 13. päeval ja reedel toimus kohvikus «Piko» klubi «Atheos» aasta avaõhtu.

Õhtu avas klubi president Tomingas. Järgnevalt esines TPI filosoofia kateedri juhataja, dotsent K. Vimmsaare, kes kõneles numbrist 13, mis pole teistest sugugi õnnetum arv, ja ebausukommetest. Viidi läbi huvitav viktoriin, mis sisaldas küsimusi nii ebausu- kui üliõpilasvallast.

Palju huvitavat rääkis ENSV TA Tallinna Tähetorni töötaja P. Kalv.

RIINA ŠVARJOVA
TI-11

VAMBOLA KIRS
E-13

Reedel, 27. septembril
kell pool kaheksa õhtul
Tammsaare tee 135
PUHKEÕHTU TUDENGITELE
60 kop. + üliõpilaspilet
Eelmüük AIV-105.

Avaldame kaastunnet
Vaike Peedoksaarele
EMA
surma puhul.
Töökaaslased kaadriosakonnast.

STARDIJOONEL

Uus õppeaasta on astunud jõusse. Taas on avanenud ka võimlate uksed ja staadioniväravad, kutsumaks üliõpilasi vaimset väsimust leevendama.

Spordiklubi juhatus kinnitas hiljuti TPI XXVI spartakiaadi ja teaduskondade massilise sporditöö ülevaatuse juhendid. **Spartakiaadi pidulik avamine toimub 3. oktoobril kell 18.00 TPI staadionil.** Avaalaks on **teaduskondadevaheline teatejooks.** Nädala pärast, **10. oktoobril toimuvad staadioni ümbruses TPI murdmaajooksu meistrivõistlused.** Parimale teaduskonnale määratud rändauhinda — PAAVO NURMI KUJU — asub (nüüd juba kolmandat korda) kaitsma majandusteaduskonna koondvõistkond.

Sügissemestril võisteldakse spartakiaadi raames veel väravpallis, rahvastepallis (naised), võrkpallis ja tõstespordis. Uudse alana on spartakiaadi kavva lülitatud VTK mitmevõistlus (talvine märtsis, suvine mais).

Spartakiaadi peaauhind — KALEVIPOJA KUJU —, mis on praegu majandusteaduskonna valduses, ootab järjekordset väljamängimist!

Üleinstituudilise spartakiaadi kõrval võidavad meil üha suuremat populaarsust teaduskondadesisesed **kompleksvõistlused** parima õpperühma selgitamiseks. Selle massilise võistlussarja motoks on tuntud olümpiadeviis «Tähtis pole võita, vaid osa võtta!» Siin on igal TPI üliõpilasel võimalus võimetekohaselt kaasa lüüa teaduskonna kehakultuurikollektiivi nõukogu poolt korraldatavatel võistlustel ja üritustel.

Massilise kehakultuuri- ja luseid teaduskonnasiseseid pallilahinguid. Korvpallis näiteks lõi kaasa 130, võrkpallis 90, väravpallis 72, jalgpallis 71 õpperühma kokku 3020 üliõpilase osavõtul. Need on meie instituudis rekordilised näitajad.

Massilise kehakultuuri ja sporditöö ülevaatuse peaauhind — REKTORAADI KARIKAS — asub praegu elektro-automaatikateaduskonnas. Kelle valdusse läheb see ihaldatud autasu käimasoleval õppeaastal, see selgub alles kevadel. Eksimatult võib aga öelda, et karika võiduhind tõuseb tänavu veelgi.

V. BAZANOV
TPI Spordiklubi juhatuse esimees

Vabandame.

Toimetus vabandab eksituse pärast eelmises eestikeelses numbris artiklis «Ääremärkusi emakeele eksamilt», kus sõna «interpretatsioon» asemel peab olema «interpunktsioon».

Vastutava toimetaja aset.
M. RANDVEER

«Таллинский политехник», орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk 40/42.

Hind 2 kop.

MB-08629

Toimetuse aadress: Tallinn, Ehitajate tee 5. TPI, 5. korpus, tuba 410. Tel. 532-723.

Tell. nr. 1749